

Internetconsultatie Nationale Circulaire Plastic Norm

Aan Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

https://www.internetconsultatie.nl/nationale_circulaire_plastic_norm/reageren

Datum: 30 mei 2024

Betreft: Wijziging van de Wet milieubeheer t.b.v. nationale circulaire plastic norm

Geachte dames en heren,

Via uw internetconsultatie wil FME, mede namens Fedet, reageren op de voorgenomen nationale circulaire plastic norm (NCPN). Beide organisaties steunen het doel van een circulaire economie en werken daar van harte aan mee. Maar bij de NPCN maken we ons grote zorgen over de gekozen methode om te komen tot circulaire kunststoffen en CO2 reductie.

Samenvatting

FME verwacht grote negatieve financiële gevolgen van de NPCN voor MKB-bedrijven die kunststof (her)verwerken en/of kunststofproducten toepassen tot en met faillissementen. Door deze norm niet op Europees maar nationaal niveau in te voeren ontstaat een ongelijk speelveld met andere Europese landen. FME voorziet dat het investeringsbudget van 267 miljoen euro om bedrijven te ondersteunen met investeringen om processen aan te passen en de recycling capaciteit te vergroten niet voldoende zal zijn. Ook omdat het lang kan duren voordat Europa aansluit op het niveau van Nederland en prijsverschillen tussen Nederlandse en Europese kunststofverwerkende bedrijven niet tijdelijk maar structureel blijken te zijn. We verwachten helaas ook dat de voorspelde milieuwinst nationaal niet behaald wordt. Tenslotte is FME principieel van mening dat het bereiken van CO₂-reductie in de kunststof keten veel beter op Europees niveau kan plaats vinden. Daarnaast is het logisch de milieuwinst en CO₂-reductie zo hoog mogelijk in de kunststofketen te bereiken bij voorkeur bij de productie van polymeren waar het ook kleine aantallen bedrijven betreft. Kunststof (her)verwerkende bedrijven willen bijdragen aan circulaire kunststoffen en CO2 reductie.

FME en Fedet stellen daarom ook alternatieve oplossingen voor. Om deze redenen verzoeken wij u deze Nationale Circulaire Plastics Norm nu niet in te voeren maar eerst een volledige impact analyse uit te voeren en te komen tot een Europese Circulaire Plastics Norm (ECPN).

Over FME en Fedet

FME is de ondernemersorganisatie voor de technologische industrie. Onze 2.200 leden zijn technostarters, handelsbedrijven, middelgrote en kleine industrie (MKI) en grote industrie/multinationals die actief zijn in de sectoren metaal, elektronica, elektrotechniek en kunststof. Er werken bij onze leden 220.000 medewerkers. De gezamenlijke omzet van de FME-leden bedraagt € 139 miljard en zij exporteren voor € 59 miljard. Daarmee realiseren de FME-leden een zesde van wat Nederland in totaal met export verdient.

FEDET is de belangenbehartiger van en voor ondernemers in de elektrotechnische en installatietechnische sector. Fedet bundelt de belangen en inzichten van onze leden, actief in de industrie, gebouwde omgeving en energie-infrastructuur. Een deel van de leden van FME en Fedet produceert en (her)verwerkt ook kunststoffen bijvoorbeeld in kabels en of elektrotechnische componenten en of andere producten en heeft of krijgt dus te maken met de NCPN.

In onze reactie op de consultatie willen we graag ingaan op drie punten

1. Gelijk speelveld;
2. Wat kan wel en niet in de markt voor circulair kunststof;
3. Milieuwinst en alternatieve oplossingen.

1. Gelijk speelveld

FME constateert dat er een ongelijk speelveld ontstaat en niet slechts een risico hierop. De NCPN gaat alleen gelden voor Nederlandse producenten en niet voor producenten in andere Europese lidstaten. Bovendien verbiedt deze wetswijziging bedrijven niet om deel- en eindproducten (die niet aan de norm voldoen) te importeren in Nederland. Daardoor worden Nederlandse deel- en eindproducten die moeten voldoen aan de norm duurder in vergelijking met producten die buiten Nederland geproduceerd worden. De overheid erkent het ontstaan van een ongelijk speelveld zelf ook omdat ze een subsidie van 267 miljoen euro ter beschikking gaat stellen om de Nederlandse kunststof (her)verwerkende bedrijven te ondersteunen bij het doen van investeringen op procesaanpassingen totdat een dergelijke norm in heel Europa geldt. De overheid neemt daarnaast aan dat Nederlandse bedrijven d.m.v. de NCPN een voorsprong kunnen nemen op buitenlandse bedrijven. Beide aannames vindt FME hoogst onzeker. Nederlandse bedrijven krijgen direct te maken met hogere kosten. Daarbij is er een risico dat de beoogde subsidie te laat beschikbaar komt, onvoldoende is om de hogere kosten te compenseren en weer wordt verlaagd of zelfs komt te vervallen. Bovendien kan het lang duren voordat andere Europese landen of de Europese Commissie besluit Nederland hierin te volgen met even strenge eisen. FME ziet een groot risico dat het ongelijke speelveld lang bestaat en de subsidie onvoldoende is.

2. Markt voor circulair kunststof

De NCPN moet uitvoerbaar zijn voor de bedrijven wat alleen kan als er een afzetmarkt is voor circulair kunststof. Het is twijfelachtig of die markt er komt, juist omdat dit voorstel niet op Europees maar op nationaal niveau wordt uitgevoerd. De NCPN gaat ervan uit dat er op termijn

circulaire kunststoffen op de markt zullen komen die met behulp van chemische recyclingstechnieken vervaardigd zijn. Maar vooralsnog zijn deze niet op grote schaal verkrijgbaar en FME ziet ook niet hoe dit op korte termijn (in 2027) anders wordt. Uit het rapport van Conversio blijkt dat deze vraag wel gesteld is, maar een duidelijk antwoord is in het rapport niet te vinden ¹.

FME vindt het onlogisch bedrijven te verplichten circulair plastic te moeten bijmengen als dat vooralsnog niet of onvoldoende beschikbaar is en dus onuitvoerbaar is. Bedrijven raken dan in overtreding of krijgen tenminste te maken met forse kostenstijgingen. Het lijkt logisch deze bijmengverplichting pas in te voeren als er aantoonbaar (voldoende) van deze circulaire polymeersoorten op de markt beschikbaar zijn en de kans daarop neemt toe als dit op Europees niveau wordt opgepakt.

Circulaire Polymeer Eenheden

Om in Nederland jaarlijks gemiddeld tot een minimaal aandeel circulair plastic in 2030 te komen, wordt met dit wetsvoorstel ook een handelssystematiek geregeld. Voor het verwerken van circulaire polymeren ontvangen verwerkers administratieve, verhandelbare circulaire polymeer eenheden (CPE's). Verwerkers die meer dan het wettelijke minimum aan circulaire polymeren verwerken, kunnen deze CPE's verkopen aan verwerkers die minder dan het verplichte minimaal aandeel aan circulaire polymeren hebben kunnen verwerken. Dit systeem valt of staat met voldoende beschikbaarheid van CPE's in combinatie met lage prijzen gebaseerd op vraag en aanbod. Het lijkt logisch dat de prijzen van CPE's op het niveau komen van chemische recyclaten en biobased kunststof en niet op het prijsniveau van mechanisch recyclaat. Dat is in tegenspraak met het scenario van CE Delft die van lage prijzen uitgegaan is en waarop de NCPN dus ingevoerd wordt. FME veronderstelt dat ook de hoogte van de subsidie hierop afgestemd is, maar die is dan te laag berekend. FME pleit daarom voor een grondige impactanalyse inclusief scenario's met lage beschikbaarheid van CPE's en daarmee hoge prijzen. Tenslotte voorziet FME een extra administratieve lastendruk voor de kunststofverwerkende bedrijven. Deze bedrijven moeten deelnemen aan het registratiesysteem van de NEA maar zijn grotendeels MKB-bedrijven met beperkte menskracht en middelen. Ook de NEA zelf is al extra belast omdat zij de taak heeft ontvangen om de CBAM-wetgeving uit te voeren voor grote groepen MKB-bedrijven.

3. Milieuwinst zeer onzeker

Het valt FME op dat de NCPN straks Nederlandse producenten dwingt om producten uit circulaire plastics te produceren, terwijl daar volgens de memorie van toelichting geen (of in ieder geval onvoldoende) vraag naar is. Bovendien lijkt er geen aanleiding te zijn te veronderstellen dat dit beeld (op korte termijn) verandert. Dat kan ertoe leiden dat Nederlandse producenten noodgedwongen de productie moeten staken, terwijl de vraag naar plastics in Nederland naar verwachting niet afneemt. Dan worden alsnog producten die voor 100% bestaan uit virgin plastics geïmporteerd. De invoering van de NPCN voorkomt dat immers niet. Dit scenario leidt tot een afname van het concurrentievermogen van de Nederlandse verwerkers, en wellicht zelfs tot faillissementen. FME mist een impactanalyse op dit (realistische) scenario.

De CO₂-uitstoot van kunststoffen vindt hoofdzakelijk plaats op twee momenten. Als eerste bij een kleine groep van producenten van virgin plastics (de chemische industrie) en aan het eind

---

¹ Conversio, substantiation of data for polymer production and processing in the Netherlands, p.6

van de levensduur bij een kleine groep bedrijven in de afvalsector en de energie terugwinnende bedrijven (de afvalverbranders). FME vindt het onlogisch dat Nederland zich richt op een grote groep MKB-bedrijven het midden van de kunststofketen waar weinig CO2 emissie plaats vindt en het risico op een ongelijk speelveld zeer groot is. Als alle Europese Lidstaten gelijktijdig een Europese Circulaire Plastic Norm invoeren zou dit probleem voorkomen worden.

Forfaitaire norm

In het wetsvoorstel wordt een forfaitaire norm geïntroduceerd rond de aannahme dat 50 procent van het kunststof volume dat in Nederland wordt verwerkt ook in Nederland wordt afgezet. De afzet op de Nederlandse markt is helaas niet controleerbaar en handhaafbaar en daarmee niet fraudebestendig. Daarmee kan een producent alsnog 50% virgin plastics op de Nederlandse markt afzetten. Dat verhoudt zich niet tot het doel van het wetsvoorstel. Deze producent heeft dus voordeel bij de forfaitaire norm, terwijl een producent, die zich richt op export en normaliter niet 50% van zijn deel- of eindproducten op de Nederlandse markt brengt, nadeel ondervindt van de forfaitaire norm. Er ontstaat dus ook hier een ongelijk speelveld.

Alternatief voorstel vanuit FME en Fedet

FME, Fedet en haar gezamenlijke achterban onderschrijven de ambitie om de inzet van circulaire polymeren te vergroten. De huidige inzet blijft echter achter bij de gewenste niveaus, niet vanwege een gebrek aan kennis of bereidheid, maar door een tekort aan beschikbare circulaire polymeren, technische belemmeringen en de kosten van producten die (deels) gerecyclede polymeren bevatten, niet doorbelast kunnen worden aan klanten. Klanten staan soms ook huiverig tegenover het gebruik van recycleaat of kunnen wegens (regel)technische belemmeringen simpelweg geen recycleaat toepassen. Desondanks werken FME en Fedet leden dagelijks aan het verlagen van hun ecologische voetafdruk. Onder andere door gerecyclede of biobased kunststoffen toe te passen daar waar mogelijk. Zo is er een samenwerking tussen Fedet en FME leden met beheerders van de Nederlandse energie infrastructuur om het aandeel virgin grondstoffen, waaronder kunststoffen, verder en verder te reduceren. Daarnaast zijn onze leden in de elektrotechnische keten een initiatief gestart ([Brancheplan Verpakkingen](#)) om de milieu impact van verpakkingen in de volledige keten terug te brengen

Het huidige wetsvoorstel ontkent de realiteit dat er nog onvoldoende geschikte kunststoffen beschikbaar zijn voor recycling, veel kunststofafval nog steeds verbrand wordt in plaats van hoogwaardig hergebruikt, en niet alle benodigde recyclingtechnieken toegankelijk of toegestaan zijn. Bovendien is er geen verplichting voor klanten om producten met circulaire kunststoffen af te nemen. Het voorgestelde Nederlandse handelssysteem lost deze problemen niet op, verhoogt de kosten en kan leiden tot hogere uitstoot elders in de keten.

De verantwoordelijkheid en kosten voor het toepassen van recycleaat worden nu in het midden van de keten gelegd, bij de verwerkers. Uit ervaring van onze leden blijkt dat hogere kosten van producten die (deels) bestaan uit recycleaat niet kunnen worden doorbelast. Dit is een onhoudbare situatie die weinig vooruitgang zal brengen.

Voorstellen voor verbetering

FME en Fedet willen graag in gesprek met het ministerie om een goed startpunt voor de versnelling van de inzet van circulair plastic te bespreken. Hierbij stellen wij de volgende maatregelen voor:

Voorschriften voor Design voor Recycling:

Stimuleer de toepassing van de voorgestelde EcoDesign Verordening (ESPR) die in juni 2024 verwacht wordt. De ESPR ondersteunt het toepassen van "recycled content" en werkt aanvullend op bestaande Europese regelgeving zoals de Packaging en Packaging Waste Regulation. Deze Europese verordeningen bieden een routekaart voor het ontwerp van recyclebare producten en het hoogwaardig hergebruik van recycalaat, wat uiteindelijk zal bijdragen aan een gesloten keten.

Verbeterde Inzameling en Scheiding:

Schaal snel op naar een betere inzameling en scheiding van Nederlands afval, zodat zo min mogelijk waardevolle kunststoffen in verbrandingsovens belanden. Het organiseren van closed loops in het recycling proces kan zorgen voor een hoogwaardiger kwaliteitsniveau van recycalaat wat de toepassing van gerecycleerde kunststoffen vergroot. Overigens hebben de meeste kunststofproducten die door onze leden worden geproduceerd of toegepast een lang cyclisch karakter waarbij gebruiksduur van vele tientallen jaren tot soms wel 80 of 100 jaar voorkomen.

Houd vast aan Europese Regels:

Vermijd "kop-op-Europa-wetgeving" en houd vast aan de Europese lijn. Werk aan aanpassingen op Europees niveau waar nodig, zodat een gelijk speelveld behouden blijft. De Circulaire Economie-wet moet uitgaan van Europese regelgeving als uitgangspunt. Voer een Europese bijmengverplichting in waar technisch en juridisch mogelijk, en waar geschikt recycalaat voldoende beschikbaar en betaalbaar is. De types en toepassingen kunnen jaarlijks worden herzien in overleg met de recycling- en verwerkende sector. Dit moedigt investeringen in de productie van nieuwe types recycalaat aan en zorgt ervoor dat niet bedrijven die willen maar niet kunnen, maar juist die wel kunnen maar niet willen, de kosten dragen.

Betrek de hele waardeketen

Neem de gehele waardeketen mee in de plannen, van de productie van polymeren door de chemische industrie tot aan afvalverwerking en recycling. Breng de economische en milieutechnische effecten voor de kunststofverwerkende sector beter in kaart.

Conclusie

FME vindt, mede namens de Fedet dat de kostenscenario's en risico's voor deze MKB-bedrijven veel te laag zijn ingeschat en de verwachte milieuwinst veel te hoog. Nederland loopt daarmee een zeer grote kans het subsidiebedrag van 267 miljoen euro te verliezen omdat Nederlandse bedrijven alsnog omzet kwijtraken aan buitenlandse concurrenten en de milieuwinst niet wordt behaald. Om deze redenen verzoeken wij u deze Nationale Circulaire Plastics Norm nu niet in te voeren maar eerst een volledige impact analyse uit te voeren en te komen tot een Europese Circulaire Plastics Norm (ECPN).

Voor nadere informatie en vragen zijn we uiteraard beschikbaar.

Voor FME kunt u contact opnemen met Robert.van.beek@fme.nl

Voor Fedet kunt u contact opnemen met Paul.borghouts@fme.nl